IDENTIFIKACE GEOGRAFICKÝCH NÁZVŮ POMOCÍ INTERNETU

Možnosti poskytované mezinárodní počítačovou sítí Internet jsou velmi rozmanité. Jednou ze služeb velmi užitečnou i pro řadu entomologů s přístupem na Wide World Web (WWW) je možnost hledání a identifikace geografických názvů z celého světa pomocí GNS (GEOnet Names Server) v databázi provozované americkou DMA (Defense Mapping Agency). Tato služba je od letošního roku veřejně přístupná bez jakéhokoliv omezení na adrese **http://www.dma.gov/gns/html/index.html**.

Databáze obsahuje lokální znění jména v příslušném jazyce, a pokud existuje, i anglický oficiální ekvivalent. Názvy je možné vyhledávat ve dvou formátech: bez diakritiky či bez speciálních znaků národních abeced, a případně po instalaci speciální modifikace prohlížecího programu Mosaic i se zobrazením úplné diakritiky a speciálních znaků včetně např. abeced jazyků střední a východní Asie.

Vlastní dotaz se provádí následovně: spolu s hledaným geografickym názvem (zadaným s diakritikou či bez ní, podle typu instalovaného software) je nutné z připraveného seznamu vybrat i název státu (případně i více států), ve kterém předpokládáme jeho lokalizaci; a nebo vymezit předpokládanou polohu lokality pomocí sférického obdélníku (zadáním dvou míst - jihozápadního a severovýchodního bodu, které vymezují plochu obdélníku na zemském glóbu). Velikost zadané plochy ovlivňuje poměrně značně rychlost hledání a doporučuje se proto zadat tyto doplňující údaje co možná nejpřesněji. Geografické názvy jsou zařazeny do 9 sběrných kategorií (např. administrativní celky, osídlená místa, komunikace, hydrogeografické názvy atd.), značených jednopísmennou zkratkou. Při hledání je možné některé části slova nahradit hvězdičkou, která znamená libovolnou kombinaci znaků na tomto místě - např. Vysok* najde všechna jména (samozřejmě omezená specifikací státu či obdélníkem) začínající na „Vysok", *bota* najde všechna jména obsahující v sobě (ale i začínající či končící na) shluk písmen „bota". Systém ignoruje rozdíly mezi zápisy s velkými či malými písmeny.

Výsledek hledání obsahuje seznam všech geografických názvů, splňujících dané podmínky, doplněné těmito informacemi: anglické oficiální jméno a případné lokální jazykové varianty; tří- či čtyřpísmenná zkratka, charakterizující podrobně typ jména (např. dlta - delta; hmda - kamenitá poušť; ppl - osídlené místo); zeměpisná šířka a délka (s přesností na minuty, u rozsáhlých celků, jako např. pohoří, jezero apod., udávají souřadnice geometrický střed a slouží spíše k orientačním účelům; přesnost specifikace samozřejmě závisí také na kvalitě zpracování použitých mapových předloh, která se liší v různých regionech světa); dvoupísmenný kód, označující zemi, ve které hledané jméno leží, případně je doplněna bližší lokalizace podle primárního administrativního členění daného území; nakonec je uveden UTM kód (Universal Transverse Mercator Grid Reference) - dvoupísmenná zkratka definující stokilometrový sférický čtverec na zemském glóbu, následovaná dvěma číslicemi, které charakterizují v jeho rámci jihozápadní roh desetikilometrového čtverce, obsahujícího hledané geografické jméno. Tento kód je používán i řadou evropských států při zpracovávání faunistických či floristických výsledků. Maximální možný počet záznamů v odpovědi pro jedno hledání je možno nastavit mezi deseti a tisícem, je nutno občas volit kompromis mezi rychlostí hledání a jeho úplností.

Velmi podrobné informace o všech aspektech poskytovaných touto službou, včetně kontaktu na získání speciální modifikace prohlížeče Mozaic, seznamu zavedených geografických kategorií, používaného seznamu států, souvisejících odkazů na podobné regionální služby atd., ve formě velmi přehledného hypertextového manuálu je možné získat na adrese **http://www.dma.gov/gns/html/User_Manual.html#A2.2.2**.

Jan Růžička